

En stadieindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om ändring i skollagen.

I propositionen redovisar regeringen sin bedömning att det bör införas en stadieindelad timplan i grundskolan och att den, i likhet med timplanerna för grundsärskolan, specialskolan och sameskolan, ska regleras på förordningsnivå. Utskottet tillstyrker som en följd av detta lagändringar som innebär att grundskolans nuvarande timplan, som är reglerad i en bilaga till skollagen, ska upphävas och att regeringen i skollagen ska ges ett bemyndigande att fördela undervisningstiden i grundskolans timplan. Dessutom ska benämningarna låg-, mellan- och högstadium införas i skollagen.

Vidare innebär lagändringarna att moderna språk ska anges som ett ämne i skollagen och att undervisningstiden i sameskolan ska utökas med 48 timmar för språkval, som är en avsatt tid inom vilken eleven kan göra vissa val. En stadieindelad timplan medför att undervisningen i språkval kommer att påbörjas senast i årskurs 6, och av den anledningen föreslås att betyg i grundskolan och sameskolan ska sättas i samtliga ämnen fr.o.m. denna årskurs. Detsamma ska gälla i grundsärskolan, om en elev eller en elevs vårdnadshavare begär att betyg ska sättas. I specialskolan ska betyg sättas fr.o.m. årskurs 7.

Dessutom innebär lagändringarna att bestämmelsen i skollagen om anpassad studiegång i grundskolan, specialskolan och sameskolan förtydligas så att det framgår att sådant särskilt stöd ska utformas så att eleven så långt det är möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolan.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018 och den 1 augusti 2017 i fråga om en rättelse.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå samtliga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till regeringens förslag och bedömningar i propositionen.

I betänkandet finns två reservationer (SD, V).

I betänkandet behandlas av samordningsskäl ett av lagförslagen i proposition 2016/17:156.

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:143 En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor.

Fyra yrkanden i följdmotioner.

Två yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets överväganden.....	7
En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor.....	7
Vissa timplanefrågor.....	18
Utökad undervisningstid i matematik och idrott och hälsa.....	19
Modersmålsundervisning i grundskolans timplan.....	23
Reservationer.....	25
1. Vissa timplanefrågor, punkt 2 (SD).....	25
2. Modersmålsundervisning i grundskolans timplan, punkt 4 (V).....	25
Särskilda yttranden.....	27
1. Utökad undervisningstid i matematik och idrott och hälsa, punkt 3 (M, C, L, KD).....	27
2. Utökad undervisningstid i matematik och idrott och hälsa, punkt 3 (SD).....	27
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	29
Proposition 2016/17:143.....	29
Följdmotionerna.....	29
Proposition 2016/17:156.....	29
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17.....	30
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	31
Förslag som lagts fram i proposition 2016/17:143.....	31
Förslag som lagts fram i proposition 2016/17:156.....	38
<i>Tabeller</i>	
Ämnen	Timmar..... 8
Betyg	Betygsvärde..... 10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i skollagen (2010:800) med den ändringen att denna lag träder i kraft den 1 augusti 2017 i fråga om 12 kap. 5 §,

2. lag om ändring i lagen (2017:000) om ändring i skollagen (2010:800).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:156 punkt 2, bifaller delvis proposition 2016/17:143 och avslår motion

2016/17:3685 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 2.

2. Vissa timplanefrågor

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:835 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 25 och

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 36.

Reservation 1 (SD)

3. Utökad undervisningstid i matematik och idrott och hälsa

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:3660 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) och

2016/17:3685 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 1.

4. Modersmålsundervisning i grundskolans timplan

Riksdagen avslår motion

2016/17:3669 av Daniel Riazat m.fl. (V).

Reservation 2 (V)

Stockholm den 13 juni 2017

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Håkan Bergman (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Elisabet Knutsson (MP), Erik Bengtzboe (M), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Roza Güclü Hedin (S), Lena Emilsson (S), Ida Drougge (M), Magnus Oscarsson (KD) och Christina Örnebjär (L).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet proposition 2016/17:143 En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor, tre följdmotioner som väckts med anledning av propositionen och två motioner från allmänna motionstiden 2016/17. I ärendet behandlar utskottet också ett av lagförslagen i proposition 2016/17:156 En skyldighet att erbjuda lovskola, punkt 2, som gäller lag om ändring i lagen (2017:000) om ändring i skollagen (2010:800) och som innebär ändringar i 10 kap. 3 § skollagen. Utbildningsutskottet har i sitt betänkande 2016/17:UbU22 i sak ställt sig bakom de ändringar som föreslås i proposition 2016/17:156. Av lagtekniska skäl samordnas ett av lagförslagen i den propositionen med de förslag till ändringar i samma lagparagraf som är aktuella i proposition 2016/17:143. Den formella behandlingen av regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:000) om ändring i skollagen (2010:800) har därför överförts till detta ärende.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och regeringens lagförslag i bilaga 2.

Lagrådet har lämnat förslagen utan invändning.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till ändringar i skollagen (2010:800).

I propositionen görs bedömningen att det bör införas en stadiindelad timplan i grundskolan och att den, i likhet med timplanerna för grundsärskolan, specialskolan och sameskolan, ska regleras på förordningsnivå. Som en följd av detta föreslås att grundskolans nuvarande timplan, som är reglerad i en bilaga till skollagen, ska upphävas och att regeringen i skollagen ska ges ett bemyndigande att fördela undervisningstiden i grundskolans timplan. Vidare föreslås att benämningarna låg-, mellan- och högstadium ska införas i skollagen.

Regeringen föreslår att moderna språk ska anges som ett ämne i skollagen och att undervisningstiden i sameskolan ska utökas med 48 timmar för språkval, som är en avsatt tid inom vilken eleven kan göra vissa val. En stadiindelad timplan medför att undervisningen i språkval kommer att påbörjas senast i årskurs 6, och av den anledningen föreslås att betyg i grundskolan och sameskolan ska sättas i samtliga ämnen fr.o.m. denna årskurs. Detsamma ska gälla i grundsärskolan, om en elev eller en elevs vårdnadshavare begär att betyg ska sättas. I specialskolan ska betyg sättas fr.o.m. årskurs 7.

Slutligen ska bestämmelsen i skollagen om anpassad studiegång i grundskolan, specialskolan och sameskolan förtydligas så att det framgår att

sådant särskilt stöd ska utformas så att eleven så långt det är möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolan.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Utskottets överväganden

En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen. I propositionen görs bedömningen att det bör införas en stadiindelad timplan i grundskolan och att den, i likhet med timplanerna för grundsärskolan, specialskolan och sameskolan, ska regleras på förordningsnivå. Förslaget till lag om ändring i skollagen innebär bl.a. att grundskolans nuvarande timplan, som är reglerad i en bilaga till skollagen, ska upphävas och att regeringen i skollagen ska ges ett bemyndigande att fördela undervisningstiden i grundskolans timplan. Dessutom ska benämningarna låg-, mellan- och högstadium införas i skollagen. Vidare innebär förslaget att moderna språk ska anges som ett ämne i skollagen och att undervisningstiden i sameskolan ska utökas med 48 timmar för språkval, som är en avsatt tid inom vilken eleven kan göra vissa val. En stadiindelad timplan medför att undervisningen i språkval kommer att påbörjas senast i årskurs 6, och av den anledningen föreslås att betyg i grundskolan och sameskolan ska sättas i samtliga ämnen fr.o.m. denna årskurs. Detsamma ska gälla i grundsärskolan, om en elev eller en elevs vårdnadshavare begär att betyg ska sättas. I specialskolan ska betyg sättas fr.o.m. årskurs 7.

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om avslag på lagförslaget i den del som avser bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om fördelningen av undervisningstiden i grundskolan och upphävande av bilaga 1 i skollagen.

Nuvarande reglering

Eleverna är garanterade viss undervisningstid som fördelas mellan ämnen i timplaner

Enligt skollagen (2010:800) är eleverna i de obligatoriska skolformerna, dvs. grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan garanterade ett antal timmar som undervisningen minst ska uppgå till under deras tid i skolformen. Undervisningstiden uppgår i grundskolan och grundsärskolan till 6 890 timmar, i specialskolan till 8 070 timmar och i sameskolan, som omfattar årskurs 1–6, till 4 425 timmar. Vidare framgår det av skollagen vilka ämnen som undervisningen ska omfatta och därmed vilka ämnen som den minsta garanterade undervisningstiden ska fördelas mellan. Grundskolans timplan

regleras i en bilaga till skollagen. För grundsärskolan gäller att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden. När det gäller specialskolan och sameskolan finns det upplysningsbestämmelser av vilka det framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om fördelning av undervisningstiden. Timplanerna för dessa tre obligatoriska skolformer (grundsärskolan, specialskolan och sameskolan) regleras i bilagor till skolförordningen (10 kap. 4 och 5 §§, 11 kap. 6 och 7 §§, 12 kap. 4 och 5 §§, 13 kap. 4 och 5 §§ och bilaga 1 skollagen samt bilaga 1–3 skolförordningen).

I grundskolans timplan fördelas undervisningstiden mellan de olika ämnena på följande sätt:

Ämnen	Timmar
Bild	230
Hem- och konsumentkunskap	118
Idrott och hälsa	500
Musik	230
Slöjd	330
Svenska eller svenska som andraspråk	1 490
Engelska	480
Matematik	1 125
Geografi	885
Historia	
Religionskunskap	
Samhällskunskap	
Biologi	800
Fysik	
Kemi	
Teknik	
Språkval	320
Elevers val	382
Totalt garanterat antal timmar	6 890
Därav skolans val	600

Vid skolans val får antalet timmar i timplanen för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik får dock inte minskas.

Det finns en begränsad möjlighet att bedriva utbildning utan att tillämpa grundskolans timplan

Huvudmän som vill bedriva utbildning i grundskolan utan att tillämpa timplanen kan ansöka om detta hos Skolinspektionen. En förutsättning för att Skolinspektionen ska kunna lämna ett sådant tillstånd är att huvudmannen har godtagbara pedagogiska eller organisatoriska skäl för att bedriva sådan utbildning. Vidare ska eleverna ges förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i samtliga ämnen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Skolinspektionens medgivande ska avse en eller flera bestämda skolenheter och det får förenas med villkor (10 kap. 6 § 4 skollagen och 9 kap. 23 § skolförordningen). Det finns inte några motsvarande bestämmelser för de övriga obligatoriska skolformerna, dvs. grundsärskolan, specialskolan och sameskolan.

Kursplaner, ämnesspecifika förmågor och kunskapskrav

Kursplanerna är de styrdokument som gäller för undervisningen i de olika ämnena. Varje kursplan inleds med en kort motivering till att det enskilda ämnet finns i skolan. Därefter anges syftena med undervisningen i ämnet, vilka avslutas med att ämnesspecifika förmågor anges. Det centrala innehållet definierar sedan vad undervisningen ska behandla för att eleverna ska ges möjlighet att utveckla de ämnesspecifika förmågorna så långt som möjligt. Kursplanerna kompletteras med kunskapskrav vid slutet av årskurs 3, 6 och 9, beroende på ämne. Kunskapskraven beskriver den lägsta godtagbara kunskapsnivån för en elev i årskurs 3 och anger den kunskapsnivå som krävs för betygen A, C respektive E i årskurs 6 och 9.

Betyg sätts i grundskolan och i sameskolan från årskurs 6 och i specialskolan från årskurs 7

I grundskolan och sameskolan sätts betyg fr.o.m. årskurs 6 i alla ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen utom språkval. Betygssättning i språkval påbörjas i årskurs 7. I specialskolan gäller liknande betygssättningar med den skillnaden att betygssättningen påbörjas ett år senare, dvs. i årskurs 7 och att betygssättning i språkval påbörjas i årskurs 8. För grundsärskolans elever gäller att betyg ska sättas om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det. I sådant fall ska betyg sättas fr.o.m. årskurs 6 i alla ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 16 §, 11 kap. 19 §, 12 kap. 16 § och 13 kap. 16 § skollagen).

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven har fått i ämnet t.o.m. den aktuella terminen. Vid betygssättningen av ett ämne som har avslutats, ska betyget bestämmas med hjälp av bestämda kunskapskrav. Terminsbetyg ska utfärdas vid slutet av varje termin från det att betygssättningen påbörjas (i årskurs 6 eller 7) till den näst sista terminen i skolformen. Den sista terminen ska det, i samband med att skolplikten upphör, utfärdas ett slutbetyg. Slutbetyget ska

innehålla uppgifter om den högsta årskursen som eleven genomgått och om de senaste besluten om elevens betyg. Betyg som satts innan ett ämne har avslutats ska inte ingå i slutbetyget (10 kap. 19 och 20 §§, 11 kap. 22 och 23 §§, 12 kap. 19 och 20 §§ och 13 kap. 20 och 21 §§ skollagen och 6 kap. 11, 14 och 15 §§ skolförordningen).

Som betyg för godkända resultat ska i grundskolan, specialskolan och sameskolan någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F. För en elev i grundsärskolan som inte uppnår kraven för betyget E ska betyg inte sättas (10 kap. 17 §, 11 kap. 20 §, 12 kap. 17 § och 13 kap. 18 § skollagen).

Att läsa moderna språk kan ge högre meritvärde

Om antalet platser vid ett nationellt program i gymnasieskolan är färre än antalet sökande som ska tas emot ska företräde mellan de sökande bestämmas efter ett meritvärde som utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg. Betygsvärdet för betygen har fastställts enligt följande:

Betyg	Betygsvärde
A	20
B	17,5
C	15
D	12,5
E	10
F	0

För sökande som fått betyg i moderna språk som språkval får meritvärdet beräknas på summan av betygsvärdena av detta betyg och de 16 bästa betygen i övrigt. Det högsta meritvärdet utan betyg i moderna språk som språkval är 320 poäng, och det högsta meritvärdet med betyg i moderna språk som språkval är 340 poäng (7 kap. 4 § gymnasieförordningen [2010:2039]).

Propositionen

En stadiindelad timplan bidrar till en ökad likvärdighet i grundskolan

Regeringens bedömer att det bör införas en stadiindelad timplan i grundskolan. Vidare bör Skolverket få i uppdrag att ta fram förslag till stadiindelade timplaner för grundsärskolan, specialskolan och sameskolan.¹

¹ Skolverket redovisade i november 2014 sitt uppdrag (U2014/3489/S och U2014/5377/S) att ta fram ett förslag till en stadiindelad timplan för grundskolan. Skolverket har fått i uppdrag (U2017/01874/S) att också ta fram förslag till nya timplaner för grundsärskolan, specialskolan och sameskolan, där antalet timmar för de olika ämnena ska fördelas mellan

Regeringen framhåller i skälen för bedömningen bl.a. att det finns studier som visar att det i dag förekommer brister i huvudmännens uppföljning av att eleverna verkligen får de undervisningstimmar som de har rätt till. I stället lägger huvudmännen i första hand fokus på att eleverna når kunskapskraven. Det är naturligtvis av centralt intresse för skolornas verksamhet att eleverna når dessa krav. Enligt regeringen finns det dock skäl att framhålla att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Av den anledningen är det av betydelse att huvudmännen genom ordentliga uppföljningar säkerställer att eleverna får undervisning i den omfattning de har rätt till.

Regeringen anser att en stadiindelad timplan skapar fler naturliga avstämningstillfällen och kan bidra till en bättre uppföljning av att eleverna får den tid som anges i timplanen. En tydlig uppdelning av timplanen i låg-, mellan- och högstadium kan dessutom förväntas underlätta huvudmännens planering. Timplanen blir mer lättöverskådlig och möjliggör regelbundna uppföljningar, som enligt regeringen är nödvändiga för att kunna garantera att eleverna får den undervisning de har rätt till.

Enligt regeringen kan den stadielösa timplanen orsaka problem vid ett skolbyte eftersom en elev riskerar att inte få den undervisningstid som han eller hon är garanterad och därmed att gå miste om undervisning i delar av det centrala innehållet. Samtidigt finns det en risk för att eleven får läsa samma centrala innehåll två gånger. Med den nuvarande timplanen har undervisningstiden kommit att variera mellan olika huvudmän och skolor. Vidare upplever rektorer och lärare att elevernas rörlighet mellan skolor och kommuner har ökat och därmed att skolpersonalen i dag arbetar under delvis nya förutsättningar. Den information som följer med när en elev byter skola kan se väldigt olika ut, och det saknas ofta uppgifter om hur mycket undervisningstid som eleven fått vid den tidigare skolan.

Den nuvarande timplanen i grundskolan gör det möjligt för en huvudman att avgöra om eleverna ska erbjudas undervisning i moderna språk inom ramen för språkval från årskurs 6 eller årskurs 7. Det har i vissa situationer resulterat i att elever i samband med skolbyten inte getts möjlighet till undervisning i moderna språk inom ramen för språkval på den nya skolan, eftersom de inte påbörjat sådan undervisning i årskurs 6. Möjligheten till språkval kan ha betydelse i samband med att en elev söker till ett nationellt program i gymnasieskolan (se avsnittet Nuvarande reglering ovan om beräkningen av meritvärde vid urval).

När det gäller möjligheten till undervisning i moderna språk inom ramen för språkval gör regeringen bedömningen att eleverna ska erbjudas sådan undervisning med 48 timmar i mellanstadiet. Det medför att undervisningen ska påbörjas senast i årskurs 6, och därmed minskas risken att det uppstår situationer där en elev nekas sådan undervisning i samband med skolbyten.

låg-, mellan- och högstadiet. Det ska redovisas senast den 1 april 2018 (se pressmeddelande från Utbildningsdepartementet den 13 april 2017).

Med en stadiindelad timplan kommer ett skolbyte alltså enligt regeringen ytterst sällan att leda till att eleven riskerar att gå miste om meritpoäng vid urval till gymnasieskolans nationella program.

Regeringen framhåller att det redan har genomförts ett antal reformer som inneburit att utvecklingen gått i riktning mot en tydligare stadiindelning av grundskolan och de övriga obligatoriska skolformerna:

- 2011 genomfördes en läroplansreform som innebar att det infördes nya kursplaner i samtliga ämnen. I samtliga kursplaner, förutom de i moderna språk och hem- och konsumentkunskap, formuleras det centrala innehållet för årskurs 1–3, 4–6 och 7–9. I moderna språk formuleras det centrala innehållet i stället för årskurs 4–9 och i hem- och konsumentkunskap för årskurs 1–6 och 7–9.
- För samtliga ämnen, förutom i moderna språk, finns det kunskapskrav för slutet av årskurs 6 och 9. För svenska eller svenska som andraspråk, matematik, natur- och samhällsorienterande ämnen finns dessutom kunskapskrav för slutet av årskurs 3. För moderna språk finns kunskapskrav för slutet av årskurs 9.
- Nationella prov genomförs i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3, 6 och 9. Nationella prov i engelska genomförs i årskurs 6 och 9. I de natur- och samhällsorienterande ämnena genomförs nationella prov i årskurs 9.
- Behörighetskraven för bl.a. grund- och ämneslärare i grundskolan utgår från indelningen årskurs 1–3, 4–6 och 7–9 (2 kap. 2, 6 och 8 §§ förordningen [2011:326] om legitimation för lärare och forskollärare). Dessutom utgår grund- och ämneslärarutbildningens inriktningar från indelningen förskoleklass och årskurs 1–3, årskurs 4–6 och årskurs 7–9 (bilaga 2 till högskoleförordningen [1993:100]).

Mot denna bakgrund utgör enligt regeringen en stadiindelad timplan en naturlig fortsättning på de förändringar som har genomförts. Med en stadiindelad timplan får den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena en tydligare koppling till kursplanerna och de nationella proven. På så sätt blir systemet mer enhetligt och greppbart. Regeringen vill framhålla att avsikten med den stadiindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor.

Regeringen anser vidare att en stadiindelad timplan kommer att ge huvudmännen bättre förutsättningar att säkerställa att eleverna får den undervisningstid som de har rätt till. Det kan i sin tur förväntas leda till förbättrade möjligheter för eleverna att nå kunskapskraven. Detta är viktiga byggstenar när det gäller det grundläggande kravet om att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen).

Regeringen bedömer att möjligheten att bevilja undantag från skyldigheten att tillämpa timplanen ska finnas kvar. Regeringen vill dock framhålla att utgångspunkten måste vara att den stadiindelade timplanen ska tillämpas i

grundskolan och att tillstånd att få bedriva utbildning utan timplan bara ska lämnas i undantagsfall.

En reglering av timplanen på förordningsnivå ger ett enhetligt normgivningssystem

I propositionen föreslås att regeringen ska ges ett bemyndigande att meddela föreskrifter om fördelningen av undervisningstiden i grundskolan (timplan). Regeringen gör i propositionen bedömningen att grundskolans timplan bör regleras som en bilaga till skolförordningen. Regeringen föreslår även att grundskolans timplan i bilaga 1 till skollagen ska upphöra att gälla. Det befintliga bemyndigandet i skollagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om timplanen för grundsärskolan ska ändras så att möjligheten för regeringen att delegera föreskriftsrätten till en myndighet tas bort. Vidare ska upplysningsbestämmelsen om regeringens möjlighet att meddela föreskrifter om timplanen för specialskolan och sameskolan förtydligas så att det framgår att det kan göras med stöd av den s.k. restkompetensen.

Regeringen anför som skäl för sina förslag och sin bedömning bl.a. att en stadieindelad timplan i grundskolan innebär en ökad, men nödvändig, styrning av huvudmännens fördelning av den minsta garanterade undervisningstiden. Den ökade styrning som en stadieindelad timplan innebär kan dock medföra att det i fortsättningen kommer att uppstå fler situationer där exempelvis huvudmännen uppmärksammar ett behov av att det genomförs förändringar i timplanen. En reglering av grundskolans timplan på förordningsnivå kan underlätta och göra förändringsprocessen snabbare. En sådan ordning innebär å ena sidan att timplanen är centralt reglerad och stadieindelad i syfte att skapa en likvärdig skola och å andra sidan att det finns rimliga möjligheter att ändra i timplanen när ett sådant behov uppstår. Timplanen var senast reglerad i 1980 års läroplan (Lgr 80), dvs. inte heller då reglerades timplanen på lagnivå. Denna gång anser dock regeringen att den stadieindelade timplanen bör regleras som en bilaga till skolförordningen. Timplanerna för de övriga obligatoriska skolformerna regleras redan som bilagor till den förordningen (se avsnittet Nuvarande reglering ovan). Ett återinförande av grundskolans timplan till förordningsnivå skapar därmed en enhetlig struktur för de obligatoriska skolformerna.

Huvudmän för grundskolan är dels kommuner, dels enskilda som har godkänts som huvudmän (2 kap. 2 § första stycket och 5 § första stycket skollagen). För specialskolan och sameskolan är det däremot staten som är huvudman (2 kap. 4 § skollagen). Detta är förklaringen till att timplanerna för specialskolan och sameskolan regleras i skolförordningen med stöd av regeringens restkompetens. Motsvarande reglering för grundskolan och grundsärskolan riktar sig däremot till kommunala och enskilda huvudmän. Av den anledningen bör det enligt regeringen i skollagen, i likhet med vad som gäller i fråga om grundsärskolan, införas ett bemyndigande som ger regeringen

rätt att meddela föreskrifter om fördelningen av undervisningstiden i grundskolan. Som redan har nämnts bör vidare bemyndigandet att meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden för grundsärskolan inskränkas till att enbart avse regeringen.

Av de nuvarande upplysningsbestämmelserna som gäller möjligheten för regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, att meddela föreskrifter om fördelningen av undervisningstiden i specialskolan och sameskolan (12 kap. 5 § och 13 kap. 5 §) framgår inte att det är fråga om regeringens restkompetens enligt 8 kap. 7 § regeringsformen. Upplysningsbestämmelserna bör förtydligas i fråga om detta.

Benämningarna låg-, mellan- och högstadium ska återinföras i skollagen

Regeringen föreslår i propositionen att benämningarna låg-, mellan- och högstadium införs i skollagen. För utbildningen

- i grundskolan och grundsärskolan delas de nio årskurserna in i lågstadiet (årskurs 1–3), mellanstadiet (årskurs 4–6) och högstadiet (årskurs 7–9)
- i specialskolan delas de tio årskurserna in i lågstadiet (årskurs 1–4), mellanstadiet (årskurs 5–7) och högstadiet (årskurs 8–10)
- i sameskolan delas de sex årskurserna in i lågstadiet (årskurs 1–3) och mellanstadiet (årskurs 4–6).

Regeringen anger som skäl för förslaget bl.a. att införandet av benämningarna låg-, mellan- och högstadium i skollagen måste ses som en naturlig följd av att en stadieindelad timplan införs. Stadiebenämningarna kommer bl.a. att underlätta kommunikationen med t.ex. föräldrarna om den stadieindelade timplanen.

Som framgår ovan föreslår regeringen att timplanen för grundskolan, i likhet med timplanerna i grundsärskolan, specialskolan och sameskolan, ska regleras på förordningsnivå. Regeringen gör vidare bedömningen att Skolverket bör få i uppdrag att ta fram förslag till stadieindelade timplaner för de tre sistnämnda skolformerna.² Stadieindelningen för samtliga obligatoriska skolformer bör dock föras in i skollagen redan nu. Det innebär att i grundskolan och grundsärskolan ska de nio årskurserna delas in i lågstadiet (årskurs 1–3), mellanstadiet (årskurs 4–6) och högstadiet (årskurs 7–9). Specialskolans tio årskurser ska delas in i lågstadiet (årskurs 1–4), mellanstadiet (årskurs 5–7) och högstadiet (årskurs 8–10), och sameskolans sex årskurser ska delas in i lågstadiet (årskurs 1–3) och mellanstadiet (årskurs 4–6). Detta bör anges i de bestämmelser i respektive skolformskapitel som reglerar årskurs, läsår och terminer (10 kap. 3 §, 11 kap. 4 §, 12 kap. 3 § och 13 kap. 3 §).

² Skolverket fick nyligen i uppdrag (U2017/01874/S) att ta fram förslag till nya timplaner för grundsärskolan, specialskolan och sameskolan, där antalet timmar för de olika ämnena ska fördelas mellan låg-, mellan- och högstadiet. Det ska redovisas senast den 1 april 2018 (se pressmeddelande från Utbildningsdepartementet den 13 april 2017).

Ett enhetligt betygssystem bidrar till ökad likvärdighet

I propositionen föreslås också att betyg i grundskolan och sameskolan ska sättas i alla ämnen i slutet av varje termin fr.o.m. årskurs 6. Detsamma ska gälla i grundsärskolan om en elev eller en elevs vårdnadshavare begär att betyg ska sättas. Betyg i specialskolan ska sättas i alla ämnen i slutet av varje termin fr.o.m. årskurs 7.

Som skäl för sitt förslag hänvisar regeringen bl.a. till att när det gäller språkval har det hittills funnits en möjlighet för huvudmännen att avgöra när det utifrån lokala förhållanden har varit lämpligt att påbörja undervisningen. Det har varit vanligt att undervisningen påbörjats antingen i årskurs 6 eller i årskurs 7. Det har ansetts rimligt att betygssättningen i språkval påbörjats vid samma tidpunkt för samtliga elever, och därför infördes den nuvarande bestämmelsen som innebär att betygssättningen i språkval ska påbörjas i årskurs 7 i grundskolan och ett år senare i specialskolan (prop. 2009/10:219 s. 14). Det förslag till stadiindelad timplan för grundskolan som presenteras i promemorian En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor (U2016/03475/S) innebär bl.a. att eleverna kommer att få undervisning i språkval senast i årskurs 6. Detta innebär att det avgörande argumentet för att betygssättning i språkval i grundskolan ska påbörjas i årskurs 7 kommer att försvinna. Däremot gör de skäl som låg till grund för det ursprungliga beslutet att införa betyg i årskurs 6 sig gällande även för de ämnen som kan väljas inom språkval. Med anledning av detta och eftersom förslaget skapar ett enhetligt betygssystem finns det goda skäl för det förslag som lämnas i promemorian.

Övriga förslag

Bland övriga förslag från regeringen märks att moderna språk ska anges som ett ämne i skollagen som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval i grundskolan och specialskolan. Vidare föreslås att den minsta garanterade undervisningstiden i sameskolan ska utökas med 48 timmar. I skollagen ska moderna språk anges som ett ämne som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval i sameskolan. Bestämmelserna i skollagen om anpassad studiegång i grundskolan, specialskolan och sameskolan föreslås förtydligas så att det framgår att sådant särskilt stöd ska utformas så att eleven så långt det är möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolan.

Rättelse

Det har uppmärksammats att det i 12 kap. 5 § andra stycket gjorts en felaktig hänvisning till 3 kap. 12 c § tredje stycket, när hänvisningen egentligen ska vara till 3 kap. 12 c § andra stycket 2 (se prop. 2014/15:45 s. 65–66). Bestämmelsen bör korrigeras.

Ikraftträdande

I propositionen föreslås att den ändring som innefattar en korrigerig av en felaktig hänvisning i lagtexten ska träda i kraft den 1 juli 2017. Övriga lagändringar ska träda i kraft den 1 juli 2018. För elever i grundskolan som höstterminen 2018 börjar årskurs 7 eller en högre årskurs ska den upphävda timplanen i bilaga 1 till skollagen fortfarande gälla.

Regeringen anger som skäl för förslaget bl.a. att en rimlig avvägning mellan intresset av att tiden för att införa den nya timplanen blir rimlig och intresset av att den ska börja tillämpas så snart som möjligt är att lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2018. Det innebär att den stadielade timplanen kommer att börja tillämpas fr.o.m. läsåret 2018/19.

Motionen

I kommittémotion 2016/17:3685 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 2 föreslås att riksdagen avslår förslaget i den del som avser bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om fördelningen av undervisningstiden i grundskolan och upphävande av bilaga 1 i skollagen. Motionärerna anser att det fortfarande ska vara en fråga för riksdagen att fatta beslut om timplanen i grundskolan. Timplanen ska alltså inte som regeringen föreslår regleras på förordningsnivå. En lagreglering säkerställer enligt motionärerna bl.a. att alla förändringar av undervisningstiden i grundskolan görs med ett brett stöd som är väl förankrat i riksdagens partier.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att den nuvarande ordningen med en stadielös timplan innebär att huvudmännen relativt fritt kan fördela undervisningstimmar mellan årskurserna. Denna frihet har resulterat i skillnader när det gäller hur undervisningen fördelas. Exempelvis kan möjligheten för en huvudman att välja om språkval ska erbjudas i årskurs 6 eller i årskurs 7 innebära att en elev vid ett skolbyte inte får möjligheten att läsa moderna språk inom ramen för språkval i årskurs 7 i den nya skolan, på grund av att eleven inte har påbörjat språkval i årskurs 6 vid sin tidigare skola. Detta har bl.a. betydelse i fråga om möjligheten att läsa ett modernt språk inom ramen för språkval på den nya skolan och därmed få meritpoäng inför valet av program till gymnasieskolan. Skolbyten kan också innebära att eleven inte får den undervisningstid som han eller hon är garanterad och därmed går miste om undervisning i delar av det centrala innehållet. Samtidigt finns det en risk för att eleven får läsa samma centrala innehåll två gånger.

Huvudmännens möjlighet att relativt fritt kunna fördela undervisningstimmar har även visat sig ge upphov till stora variationer i hur många undervisningstimmar eleverna får under en årskurs. Exempelvis framgår av rapporten Nationella timplaner – en förutsättning för en likvärdig skola? att eleverna i årskurs 8 under ett läsår fått matematikundervisning som varierar

mellan 71 och 125 undervisningstimmar (Lärarnas Riksförbund, 2012). Det har också framkommit att skolor har svårt att garantera undervisningstiden (Att fånga undervisningstiden med målen i fokus – Garanterad undervisningstid i grundskolan ur ett huvudmänna- och skolperspektiv, Skolverkets rapport 384, 2013).

Utskottet välkomnar bl.a. därför förslaget om stadiindelad timplan, vars uttalade syfte är att öka likvärdigheten mellan skolor genom att reglera timfördelningen per stadium. Förslaget är som framgår av propositionen en naturlig fortsättning på tidigare genomförda reformer som gått mot en tydligare stadiindelning av grundskolan och de övriga skolformerna. Exempelvis utgår behörighetskraven för bl.a. grund- och ämneslärare i grundskolan från den nu föreslagna indelningen i stadier. Utskottet anser att förslaget dessutom för med sig flera positiva effekter. Bland annat underlättar det för elever att byta skola utan att behöva riskera att gå miste om undervisning i ämnen. En stadiindelad timplan underlättar vidare för huvudmännen att följa upp att eleverna får den minsta garanterade undervisningstiden och förbättrar därmed förutsättningarna för att eleverna ska nå kunskapskraven. I sammanhanget bör nämnas att även om de föreslagna stadienämningarna, låg- mellan- och högstadiet, utmönstrades ur skollagen för ett antal år sedan så har dessa inarbetade begrepp levt kvar och används för att t.ex. beskriva verksamheterna i de obligatoriska skolformerna och i kommunikationen mellan hem och skola.

När det gäller yrkandet om lagförslaget i fråga om bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om fördelningen av undervisningstiden anser utskottet i likhet med regeringen att en stadiindelad timplan i grundskolan innebär en ökad, men nödvändig, styrning av huvudmännens fördelning av den minsta garanterade undervisningstiden. En ökad styrning kan enligt utskottet medföra att det uppstår behov att ändra timplanen vid fler tillfällen. En ordning där regeringen beslutar om en förordningsändring av grundskolans timplan är lättare och snabbare i stället för att riksdagen beslutar om en lagändring. Utskottet vill här påminna om att det inte bara är ändringar på lagnivå som omfattas av regeringsformens beredningskrav, utan detta krav omfattar även förordningsändringar. Att reglera timplanen på förordningsnivå ger dessutom ett mer enhetligt normsystem eftersom de övriga obligatoriska skolformernas timplaner redan i dag återfinns som bilagor till skolförordningen. Till det ska läggas att när timplanen för grundskolan senast var stadiindelad och fanns i 1980 års läroplan (Lgr 80) var den reglerad på förordningsnivå.

Utskottet delar även i övrigt regeringens förslag och bedömningar i propositionen.

Lagteknisk samordning med proposition 2016/17:156

Utskottet har i sitt betänkande 2016/17:UbU22 i sak ställt sig bakom de ändringar som föreslås i proposition 2016/17:156 En skyldighet att erbjuda

lovskola. Av samordningsskäl överförs den författningstekniska behandlingen av punkt 2, som gäller lag om ändring i lagen (2017:000) om ändring i skollagen (2010:800) och som innebär ändringar i 10 kap. 3 § skollagen, till det nu aktuella ärendet, betänkande 2016/17:UbU23. Denna lagändring föreslås träda i kraft den 1 juli 2018. Utskottet föreslår att riksdagen antar det överförda lagförslaget.

Senare ikraftträdande

Den ändring i 12 kap. 5 § som innefattar en korrigerande av en felaktig hänvisning i lagtexten föreslås i propositionen träda i kraft den 1 juli 2017. För att inte tiden mellan lagändringens kungörande och dess ikraftträdande inte ska bli för kort föreslår utskottet att ikraftträdandet av lagändringen senareläggs till den 1 augusti 2017.

Sammanfattande ställningstagande

Med hänvisning till det som anförts ovan tillstyrker utskottet proposition 2016/17:143 med den ändringen att ändringen i skollagen träder i kraft den 1 augusti 2017 i fråga om 12 kap. 5 § och tillstyrker även proposition 2016/17:156 punkt 2. Utskottet avstyrker därmed motion 2016/17:3685 (L, M, C, KD) yrkande 2.

Utskottet övergår nu till att i de följande avsnitten behandla motioner som innehåller begäran om tillkännagivanden.

Vissa timplanefrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att timplanen för matematik i grundskolan ska delas upp årskursvis och att en stadiindelad timplan i grundskolan snarast ska införas.

Jämför reservation 1 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:835 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 25 föreslås att timplanen för matematik i grundskolan ska delas upp årskursvis för att förtydliga vilka kunskapskrav eleverna ska ha uppnått i slutet av varje årskurs och för att upptäcka elever som riskerar att komma efter i undervisningen.

I kommittémotion 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 36 begärs att en stadiindelad timplan i grundskolan snarast ska införas.

Utskottets ställningstagande

När det gäller yrkandet om att timplanen för matematik i grundskolan ska delas upp årskursvis anser utskottet att det förslaget innebär en alltför långtgående styrning av huvudmännens fördelning av den minsta garanterade undervisningstiden i matematik. Något bärande skäl till att endast timplanen för matematik ska delas upp årskursvis och inte timplanen för de övriga ämnena i grundskolan har motionärerna dessutom inte presenterat. Mot bakgrund av det anförda avstyrks motion 2016/17:835 (SD) yrkande 25.

I detta ärende behandlar utskottet proposition 2016/17:143 som innehåller förslag och bedömningar om att införa en stadiindelad timplan i grundskolan. Som framgått ovan tillstyrker utskottet propositionen i alla väsentliga delar. Yrkandet om att införa en stadiindelad timplan får därmed anses tillgodosett, och utskottet avstyrker därmed motion 2016/17:3211 (KD) yrkande 36.

Utökad undervisningstid i matematik och idrott och hälsa

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utökad undervisningstid i matematik och idrott och hälsa.

Jämför särskilt yttrande 1 (M, C, L, KD) och 2 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:3685 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 1 begärs att regeringen ska återkomma med ett förslag till timplan som innehåller utökad undervisningstid i matematik med en timme per vecka i årskurs 7–9 och utökad undervisningstid i idrott och hälsa med 100 timmar i grundskolan. Motionärerna hänvisar bl.a. till tidigare tillkännagivanden till regeringen med likalydande innebörd som riksdagen beslutat om. I motion 2016/17:3660 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) framförs liknande förslag.

Bakgrund

Utökad undervisningstid i matematik

Undervisningstiden i matematik utökades hösten 2013 med 120 timmar i grundskolan och motsvarande skolformer. Den totala undervisningstiden i grundskolan ökade på motsvarande sätt med 120 timmar. I propositionen (prop. 2012/13:64, bet. 2012/13:UbU16, rskr. 2012/13:199) hänvisade regeringen till Skolverkets rapport Utökad undervisningstid i matematik (rapport 378, 2012), i vilken Skolverket gjorde bedömningen att en utökning av undervisningstiden bör fördelas med en timme per vecka i årskurs 1–3 för att eleverna ska få en fortsatt kunskapsutveckling i matematik.

Utskottet har uttalat att frågan om att införa fler matematiklektioner i högstadiet bör prioriteras och föreslog den 3 mars 2015 ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen skyndsamt ska återkomma med relevanta förslag så att undervisningstiden i matematik kan utökas med en timme i veckan för samtliga elever i årskurs 7–9. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (bet. 2014/15:UbU9, rskr. 2014/15:135).

Utskottet föreslog vidare den 3 mars 2016 ett nytt tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om en ytterligare utökning av undervisningstiden i matematik i årskurs 7–9 fr.o.m. 2017 för att stärka elevernas matematikkunskaper. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (bet. 2015/16:UbU12, rskr. 2015/16:168).

Hösten 2016 utökades den minsta totala undervisningstiden med ytterligare 105 timmar i grundskolan, specialskolan och sameskolan samt i grundsärskolan, utom inom inriktningen träningskolan (prop. 2015/16:149, bet. 2015/16:UbU21, rskr. 2015/16:256). Det framgick av propositionen att den utökade undervisningstiden skulle användas för ämnet matematik i grundskolan. Enligt regeringens bedömning borde den utökade undervisningstiden användas för ämnet matematik även i specialskolan och sameskolan samt i grundsärskolan, utom inom inriktningen träningskolan. Vidare gjorde regeringen bedömningen att utökningen av undervisningstiden borde förläggas till årskurs 4–6.

I den promemoria från Utbildningsdepartementet (U2016/03475/S) som ligger till grund för proposition 2016/17:143 En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor föreslås att 105 undervisningstimmar från elevens val i grundskolan och specialskolan ska föras över till ämnet matematik i årskurs 7–9. Med hänsyn till de två senaste utökningarna av undervisningstiden görs bedömningen att en rimlig förstärkning uppgår till 105 timmar. Av promemorian framgår också att denna tid bör förläggas till högstadiet i den stadiindelade timplanen för grundskolan. Vidare framgår av promemorian att de två tidigare besluten om en utökning av undervisningstiden i matematik med totalt 225 timmar bör fördelas mellan lågstadiet (120 timmar) och mellanstadiet (105 timmar). I den aktuella propositionen behandlas dock endast den del av promemorians förslag som innefattar förslag till ändringar i skollagen.

Enligt uppgift från Regeringskansliet pågår det emellertid inom Regeringskansliet ett arbete med ändringar i skolförordningen (2011:185) som bl.a. avser utökad undervisningstid i matematik i grundskolan, grundsärskolan och specialskolan i enlighet med vad som föreslås i promemorian En stadiindelad timplan i grundskolan och andra närliggande frågor. Förordningsändringarna i fråga om utökad undervisningstid i matematik planeras – under förutsättning att riksdagen beslutar i enlighet med regeringens förslag i propositionen En stadiindelad timplan och andra närliggande frågor – att beslutas under hösten 2018 och träda i kraft den 1 juli 2019.

Utökad undervisningstid i idrott

I läroplanerna för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan anges att skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Dessutom ska skolorna anordna lärarledd friluftsverksamhet i den omfattning som rektorn bestämmer (5 kap. 6 § skolförordningen [2011:185]).

Den 7 april 2015 ordnade utskottet en öppen utfrågning om idrott och fysisk aktivitet i skolan – ett sätt att stärka inläring och hälsa (dnr 2204-2014/15). Till utfrågningen inbjöds myndigheter, forskare och idrottslärare för att ge sin syn på frågan. I en rapport från riksdagen redovisas programmet och en utskrift av den stenografiska uppteckningen som gjordes vid utfrågningen (2014/15:RFR11).

Regeringen gav i december 2015 uppdrag till Gymnastik- och idrotts-högskolan (Centrum för idrottsforskning, CIF), att genomföra en fördjupad analys av idrottsrörelsens barn- och ungdomsverksamhet (S2015/08201/FS, delvis). Analysen ska i första hand inriktas på den grupp barn och ungdomar som inte alls eller i begränsad utsträckning är aktiva inom idrottsrörelsen och orsakerna till detta. I uppdraget ingår även att analysera grundskolans arbete med daglig fysisk aktivitet och undervisning i ämnet idrott och hälsa. CIF ska peka på goda exempel samt belysa metoder och arbetssätt inom idrottsrörelsen och grundskolan som leder till att fler barn och ungdomar idrottar eller annars är fysiskt aktiva. Av CIF:s rapport Statens stöd till idrotten – uppföljning 2016 som presenterades den 10 maj 2017 framgår bl.a. att endast 44 procent av pojkarna och 22 procent av flickorna som deltog i studien når rekommendationen om daglig fysisk aktivitet. Eleverna som deltog i studien gick i årskurs 5 och 8 och andra året i gymnasieskolan. För att få positiva hälsoeffekter bör unga ägna minst 60 minuter om dagen åt pulshöjande motion och träning, enligt Svenska Läkaresällskapets rekommendationer. I det ingår allt från att cykla till skolan, lek på raster till tävlingsidrott på fritiden.

Regeringen beslutade i november 2016 om ett uppdrag till Skolverket (U2016/04956/S) att se över behovet av mer rörelse under skoldagen och lämna förslag som syftar till mer rörelse under skoldagen för alla elever, såväl flickor som pojkar, i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. I uppdraget ingår bl.a. att analysera vilka åtgärder som behövs för att alla elever ska erbjudas mer rörelse under skoldagen och komma med förslag som syftar till detta.

Riksdagen beslutade den 12 maj 2016 om ett tillkännagivande till regeringen om utökad undervisningstid i idrott och hälsa med 100 timmar i grundskolan (bet. 2015/16:UbU14, rskr. 2015/16:228).

Den 16 maj 2017 aviserade statsråden Fridolin, Hellmark Knutsson och Strandhäll i ett gemensamt pressmeddelande, inom ramen för initiativet Samling för daglig rörelse, att undervisningstiden i ämnet idrott och hälsa ska utökas med 100 timmar i grundskolan fr.o.m. 2019. Av pressmeddelandet framgår bl.a. att en analys ska göras av i vilka årskurser en utökning ger störst effekt och att om timmarna skulle koncentreras till exempelvis högstadiet

skulle det innebära ungefär en extra idrottslektion per vecka. I den aktuella propositionen En stadielindad timplan i grundskolan och närliggande frågor föreslår regeringen att timplanen för grundskolan, i likhet med vad som redan gäller för motsvarande skolformer, i fortsättningen ska regleras i en bilaga till skolförordningen. Eftersom utökad undervisningstid i idrott måste regleras i timplanen får regeringens förslag enligt uppgift från Regeringskansliet till följd att den aviserade utökningen av undervisningstiden i idrott ska regleras i timplanen i en bilaga till skolförordningen. Frågan om finansieringen kommer enligt Regeringskansliet att behandlas i budgetpropositionen för 2018.

Utskottets ställningstagande

När det gäller yrkandena om att regeringen ska återkomma med ett förslag till timplan som innehåller utökad undervisningstid i matematik med en timme per vecka i årskurs 7–9 vill utskottet anföra följande. Svenska elevers kunskaper i matematik har kontinuerligt försämrats under 2000-talet. Detta framgår både av nationella kunskapsresultat och av flera internationella utvärderingar, även om ett trendbrott möjligen kan skönjas i resultaten från den senaste PISA-undersökningen (PISA 2015) som redovisades i december 2016. Utskottet anser därför att en utökning av undervisningstiden i matematik är välkommen för att öka grundskoleelevernas kunskaper i matematik. Utskottet har vid flera tillfällen understrukit vikten av mer undervisningstid och att regeringen snarast bör återkomma med förslag som syftar till detta. En riksdagsmajoritet har tidigare vid två tillfällen i mars 2015 (bet. 2014/15:UbU9, rskr. 2014/15:135) och i mars 2016 (bet. 2015/16:UbU12, rskr. 2015/16:168), ställt sig bakom motioner som innehållit motsvarande tillkännagivanden om en utökning av undervisningstiden i matematik som är aktuella här. Utskottet kan konstatera att regeringen nu har påbörjat ett arbete i linje med riksdagens vilja som innebär en utökning av undervisningstiden i matematik med 105 timmar i årskurs 7–9. Förordningsändringarna i fråga om utökad undervisningstid i matematik kommer enligt regeringen att beslutas under hösten 2018 och träda i kraft den 1 juli 2019.

När det gäller yrkandena om utökad undervisningstid i idrott och hälsa med 100 timmar i grundskolan kan utskottet konstatera att regeringen meddelat att undervisningstiden i ämnet idrott och hälsa ska utökas med 100 timmar i grundskolan fr.o.m. 2019. Enligt regeringen ska bl.a. en analys göras av i vilka årskurser en utökning ger störst effekt. Frågan om finansieringen kommer enligt Regeringskansliet att behandlas i budgetpropositionen för 2018. Utskottet vill i sammanhanget framhålla att skolidrotten ska utformas så att den stärker alla elevers lust att röra på sig och bidrar till elevernas hälsa och inlärningsförmåga. Inom forskningen råder samsyn om vikten av att barn och ungdomar ges goda möjligheter till fysisk aktivitet. Det är bra för välbefinnandet, för folkhälsan och för skolresultaten. Ändå är det väl belagt att barn och unga rör på sig alldeles för lite och är stillasittande en alldeles för stor del av dagen. Utskottet har av dessa anledningar uppmanat regeringen att

utöka undervisningstiden i idrott och hälsa och har tidigare lyft fram frågan om hur skolan kan arbeta för att öka den fysiska aktiviteten bland elever. Utskottet välkomnar därför regeringens aviserade utökning av undervisningstiden i idrott och hälsa med 100 timmar i grundskolan, vilket är vad motionärerna efterfrågat och i linje med ett tidigare ställningstagande som riksdagsmajoriteten gjort i frågan i maj 2016 (bet. 2015/16:UbU14, rskr. 2015/16:228).

Utskottet anser mot bakgrund av det anförda att yrkandena om utökad undervisningstid i matematik respektive idrott och hälsa för tillfället får anses tillgodosedda genom det arbete som pågår med att bereda de utökningar av undervisningstiden som regeringen har aviserat. Utskottet avstyrker därför motionerna 2016/17:3660 (SD) och 2016/17:3685 (L, M, C, KD) yrkande 1.

Modersmålsundervisning i grundskolans timplan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att låta utreda att införa modersmålsundervisning som ett eget ämne i grundskolans timplan. Jämför reservation 2 (V).

Motionen

I kommittémotion 2016/17:3669 av Daniel Riazat m.fl. (V) begärs att regeringen ska ges i uppdrag att utreda hur modersmålsundervisningen kan regleras som ett eget ämne i timplanen med ett visst antal timmar. Motionärerna hänvisar bl.a. till att ämnet stöder eleverna i deras kunskapsutveckling och det därför är av högsta vikt att fortsätta att stärka modersmålsundervisningen.

Bakgrund och gällande rätt

En elev i någon av de obligatoriska skolformerna, dvs. grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan, som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning om detta språk är det dagliga umgängesspråket i hemmet och eleven har grundläggande kunskaper i språket. Detta gäller dock inte för en elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna. En sådan elev ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk (se bl.a. 10 kap. 7 § skollagen). Enligt 7 § språklagen (2009:600) är de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

I skolförordningen (2011:185) finns bestämmelser om modersmålsundervisning (5 kap. 7–13 §§). Inledningsvis sägs att det finns grundläggande bestämmelser om huvudmannens skyldighet att erbjuda modersmålsundervisning i skollagen (2010:800). Huvudmannen är också skyldig att

erbjuda elever som är adoptivbarn och har ett annat modersmål än svenska modersmålsundervisning, även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet.

Det är rektorn som beslutar om en elevs modersmålsundervisning. Modersmålsundervisning får anordnas

1. som språkval i grundskolan och specialskolan
2. som elevens val
3. inom ramen för skolans val, eller
4. utanför den garanterade undervisningstiden.

Modersmålsundervisning får inte omfatta mer än ett språk för en elev.

En huvudman är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i språket önskar sådan undervisning (gäller dock inte nationella minoritetsspråk) och det finns en lämplig lärare.

Om en elev ges modersmålsundervisning utanför den garanterade undervisningstiden är huvudmannen skyldig att erbjuda eleven sådan undervisning sammanlagt högst sju läsår under elevens skoltid (gäller dock inte nationella minoritetsspråk eller ett nordiskt språk). Eleven ska dock erbjudas modersmålsundervisning under längre tid om eleven har ett särskilt behov av sådan undervisning.

En elev som får modersmålsundervisning får, med den begränsning som anges ovan, fortsätta att delta i undervisningen, även om språket skulle upphöra att vara dagligt umgängesspråk för eleven.

Omfattningen på modersmålsundervisningen är vanligtvis 40–60 minuter i veckan i grundskolan, men det förekommer att elever får både mer och mindre tid. Det handlar mestadels om undervisning utanför timplanebunden tid i grundskolan, till ungefär tre femtedelar (Ökade möjligheter till modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål, SOU 2016:12 s. 76).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill betona hur viktig rätten till modersmålsundervisning är i de obligatoriska skolformerna för såväl elevers språkutveckling som övrig kunskapsinlärning och identitetsskapande. När det gäller yrkandet om att utreda hur modersmålsundervisningen kan regleras som ett eget ämne i timplanen med ett visst antal timmar anser utskottet att den nuvarande regleringen av rätten till modersmålsundervisning är väl avvägd. Därmed avstyrks motion 2016/17:3669 (V).

Reservationer

1. Vissa timplanefrågor, punkt 2 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:835 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 25 och
avslår motion
2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 36.

Ställningstagande

Vi vill att timplanen i matematik för grundskolan ska delas upp årskursvis. Syftet med förslaget är att förbättra möjligheterna att upptäcka elever som halkat efter i matematikundervisningen, och också att tydliggöra vilka kunskaper eleverna ska ha uppnått i slutet av varje årskurs.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

2. Modersmålsundervisning i grundskolans timplan, punkt 4 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3669 av Daniel Riazat m.fl. (V).

Ställningstagande

När förslaget till stadiindelad timplan presenterades betonade regeringen vikten av likvärdighet mellan elever och mellan skolor. Men den likvärdigheten tycks bara gälla barn som endast har svenska som modersmål. I förslaget till stadiindelad timplan ges inte modersmål samma status som

övriga skolämnen med garanterad undervisningstid trots att ämnet har kunskapskrav och betygskriterier.

Lärande är starkt förknippat med modersmålet. Att befästa kunskaper i det egna språket är en väg till att lära också på svenska. Ämnet har därför det viktiga uppdraget att stödja eleverna i deras kunskapsutveckling. Det är av högsta vikt att fortsätta att stärka modersmålsundervisningen. Därför vill jag se en reglering i timplanen med ett minsta antal garanterade undervisningstimmar i modersmål för att alla barn ska ha en likvärdig rätt till ett eget språk.

Mot bakgrund av det anförda anser jag att regeringen ska ges i uppdrag att utreda hur modersmålsundervisningen kan regleras som ett ämne i timplanen med ett visst antal timmar.

Särskilda yttranden

1. Utökad undervisningstid i matematik och idrott och hälsa, punkt 3 (M, C, L, KD)

Camilla Waltersson Grönvall (M), Michael Svensson (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Erik Bengtzboe (M), Ida Drougge (M), Magnus Oscarsson (KD) och Christina Örnebjär (L) anför:

Vid två tillfällen, 2015 och 2016, har en majoritet i riksdagen ställt sig bakom tillkännagivanden från allianspartierna om att införa utökad undervisningstid i matematik i högstadiet. Tillkännagivandena hade, om regeringen hade valt att följa dem, inneburit att mer matematik hade kunnat införas fr.o.m. 2016 respektive 2017. Under sensommaren 2016 valde regeringen att ompröva sin position genom att promemorian En stadieindeldad timplan och närliggande frågor upprättades i Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) och därefter remitterades. I promemorian föreslås att undervisningstiden i matematik ska utökas med 105 timmar i årskurs 7–9 fr.o.m. den 1 juli 2019. Alliansen har även vid ett tillfälle fått majoritet i riksdagen för utökad undervisningstid i idrott och hälsa med 100 timmar i grundskolan. Regeringen har under våren 2017 meddelat att man ämnar att lyssna till riksdagens majoritet då man avser att införa utökad undervisningstid i idrott och hälsa i grundskolan fr.o.m. 2019.

Vi välkomnar detta och kommer därför inte att ställa oss bakom vår följdmotion med ett tillkännagivande om utökad undervisningstid i matematik och idrott och hälsa. Samtidigt konstaterar Alliansen att regeringens fördröjning av att efterleva tillkännagivandena från riksdagen innebär att flera elevkullar har gått miste om utökad undervisningstid i matematik och idrott och hälsa. Vi vill vidare tydliggöra att vi förväntar oss att regeringen genomför de förordningsändringar som omnämns i utskottets ställningstagande i detta ärende. I annat fall kommer allianspartierna återigen att motionera i riksdagen om tillkännagivanden om att införa utökad undervisningstid i matematik i högstadiet och idrott och hälsa i grundskolan.

2. Utökad undervisningstid i matematik och idrott och hälsa, punkt 3 (SD)

Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD) anför:

Riksdagen har under innevarande valperiod fattat beslut om två tillkännagivanden till regeringen om att antalet undervisningstimmar i matematik i årskurs 7–9 bör utökas och ett tillkännagivande om att antalet undervisningstimmar i idrott och hälsa bör utökas. Enligt uppgift från Regeringskansliet avser nu regeringen att besluta om utökad undervisningstid i matematik och i idrott och hälsa, med avsikten att dessa förändringar ska börja gälla från 2019. Vi välkomnar detta och kommer därför inte att ställa oss

bakom vår följdmotion med begäran om att antalet timmar i matematik respektive i idrott och hälsa ska justeras i gällande timplan, i enlighet med de nämnda tidigare tillkännagivanden som har beslutats av riksdagens majoritet. Vi avser att följa att beslut fattas om de förordningsändringar som omnämns i utskottets ställningstagande i detta ärende.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2016/17:143

Proposition 2016/17:143 En stadiindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Följdmotionerna

2016/17:3660 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att timplanen i matematik och gymnastik ska justeras efter de tillkännagivanden som vunnit riksdagens majoritet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3669 av Daniel Riazat m.fl. (V):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur modersmålsundervisningen kan regleras som ett eget ämne i timplanen med ett visst antal timmar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3685 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag till timplan som innehåller utökad undervisning i matematik och idrott och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen avslår förslaget i den del som avser bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden i grundskolan och upphävande av bilaga 1.

Proposition 2016/17:156

Proposition 2016/17:156 En skyldighet att erbjuda lovskola:

2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:000) om ändring i skollagen (2010:800).

Gäller lagteknisk samordning.

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:835 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att timplanen i matematik för grundskolan ska delas upp årskursvis för att förtydliga vad eleverna ska ha klarat av i slutet av varje årskurs och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD):

36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast införa en stadiindelad timplan och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag som lagts fram i proposition 2016/17:143

Förslag till lag om ändring i skollagen
(2010:800)Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)¹*dels* att 10 kap. 16 §, 12 kap. 16 § och bilaga 1 ska upphöra att gälla,*dels* att nuvarande bilaga 2–5 ska betecknas bilaga 1–4,*dels* att 3 kap. 12 §, 10 kap. 3–5 och 15 §§, 11 kap. 4, 7 och 19 §§, 12 kap. 3–5 och 15 §§, 13 kap. 3–5 och 16 §§ och rubrikerna närmast före 10 kap. 3 §, 11 kap. 4 §, 12 kap. 3 § och 13 kap. 3 § ska ha följande lydelse,*dels* att rubrikerna närmast före 10 kap. 6 §, 11 kap. 9 § och 12 kap. 6 § ska lyda ”Ytterligare bemyndiganden om undervisningens innehåll och omfattning”.*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***3 kap.**

12 §

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). *I grundskolan, specialskolan och sameskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.*

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

¹ Senaste lydelse av
10 kap. 16 § 2014:458
12 kap. 16 § 2014:458
bilaga 1 2016:553
bilaga 4 2012:109
bilaga 5 2012:109.

10 kap.*Årskurser, läsår och terminer**Årskurser, stadier, läsår och terminer***3 §**

Grundskolan ska ha nio årskurser. Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Grundskolan ska ha nio årskurser, som indelas i *lågstadium, mellanstadium och högstadium*. *Lågstadiet består av årskurs 1–3, mellanstadiet av årskurs 4–6 och högstadiet av årskurs 7–9.*

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.

4 §

Undervisningen ska omfatta följande ämnen:

- bild,
- engelska,
- hem- och konsumentkunskap,
- idrott och hälsa,
- matematik,
- musik,
- naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi,
- samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap,
- slöjd,
- svenska eller svenska som andraspråk, och
- teknik.

Härutöver ska det som ämnen finnas språkval och, för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål.

Härutöver ska det som ämnen finnas *moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval* och, för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål.

Vidare ska det finnas elevens val och skolans val. Undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Skolans val får omfatta ett lokalt tillval, om Statens skolverk har godkänt en plan för undervisningen.

5 §²

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra

² Senaste lydelse 2016:553.

stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Bestämmelser om fördelning av undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1. *Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).*

15 §³

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen.

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 6, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 6.

11 kap.

Årskurser, läsår och terminer

Årskurser, stadier, läsår och terminer

4 §

Grundsärskolan ska ha nio årskurser. Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Grundsärskolan ska ha nio årskurser, som indelas i *lågstadium, mellanstadium och högstadium*. *Lågstadiet består av årskurs 1–3, mellanstadiet av årskurs 4–6 och högstadiet av årskurs 7–9.*

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.

7 §⁴

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundsärskolan ska vara minst 6 890 timmar. För en elev i inriktningen träningsskolan ska den totala undervisningstiden dock vara minst 6 665 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får *Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervis-*

³ Senaste lydelse 2010:2022.

⁴ Senaste lydelse 2016:553.

meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

19 §⁵

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i grundskolans ämnen.

Betyg ska sättas

1. i slutet av varje termin från och med årskurs 6 till och med höstterminen i årskurs 9 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen och som inte har avslutats, och

2. när ett ämne har avslutats.

Betyg ska sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

12 kap.

Årskurser, läsår och terminer

Årskurser, stadier, läsår och terminer

3 §

Specialskolan ska ha tio årskurser. Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Specialskolan ska ha tio årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–4, mellanstadiet av årskurs 5–7 och högstadiet av årskurs 8–10.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

4 §⁶

Undervisningen ska omfatta följande ämnen:

- bild,
- engelska,
- hem- och konsumentkunskap,
- idrott och hälsa,
- matematik,
- naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi,
- rörelse och drama eller musik,
- samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap,
- slöjd,
- svenska eller svenska som andraspråk,
- teckenspråk, och
- teknik.

⁵ Senaste lydelse 2014:458.

⁶ Senaste lydelse 2011:876.

För hörande elever gäller att ämnet musik ersätter ämnet rörelse och drama. För elever som tagits emot enligt 7 kap. 6 § första stycket 1 och 3 gäller att ämnet svenska ersätter ämnet teckenspråk, om dessa elever inte har behov av teckenspråk.

Härutöver ska det som ämnen finnas språkval och, för *de* elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål.

Härutöver ska det som ämnen finnas *moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval* och, för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål.

Vidare ska det finnas elevens val och skolans val. Undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen.

5 §⁷

Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst 8 070 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § *tredje* stycket ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *meddelar* föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § *andra* stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela* föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

15 §⁸

Betyg ska sättas i specialskolans ämnen.

Betyg ska sättas i specialskolans ämnen *i slutet av varje termin från och med årskurs 7 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.*

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 7, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 7.

⁷ Senaste lydelse 2016:553.

⁸ Senaste lydelse 2010:2022.

13 kap.*Årskurser, läsår och terminer**Årskurser, stadier, läsår och terminer*

3 §

Sameskolan ska ha sex årskurser. Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Sameskolan ska ha sex årskurser, som indelas i *lågstadium* och *mellanstadium*. *Lågstadiet* består av årskurs 1–3 och *mellanstadiet* av årskurs 4–6.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

4 §

Undervisningen ska omfatta följande ämnen:

- bild,
- engelska,
- hem- och konsumentkunskap,
- idrott och hälsa,
- matematik,
- musik,
- naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi,
- samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap,
- samiska,
- slöjd,
- svenska eller svenska som andraspråk, och
- teknik.

Härutöver ska det som ämnen finnas språkval och, för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål.

Härutöver ska det som ämnen finnas *moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval* och, för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål.

Vidare ska det finnas elevens val och skolans val. Undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen.

5 §⁹

Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 4 425 timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 4 473 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för

⁹ Senaste lydelse 2016:553.

övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *meddelar* föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela* föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

16 §¹⁰

Betyg ska sättas i sameskolans ämnen *utom språkval*.

Betyg ska sättas i sameskolans ämnen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterade ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 6, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017 i fråga om 12 kap. 5 § och i övrigt den 1 juli 2018.

2. Den upphävda bilagan gäller fortfarande för elever som höstterminen 2018 påbörjar årskurs 7 eller en högre årskurs i grundskolan.

¹⁰ Senaste lydelse 2010:2022.

Förslag som lagts fram i proposition 2016/17:156

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:000) om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 3 § skollagen (2010:800) i stället för lydelsen enligt lagen (2017:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2016/17:143 Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §

Grundskolan ska ha nio årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–3, mellanstadiet av årskurs 4–6 och högstadium av årskurs 7–9.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

I grundskolan ingår även lovskola i de fall sådan anordnas

1. enligt 23 a § första stycket eller 23 b § första stycket, eller

2. i syfte att den tid som en elev deltagit i lovskola ska kunna avräknas från ett erbjudande om lovskola enligt 23 a § andra stycket eller 23 b § andra stycket.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.